GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

...anŭ 12 flor., pe şése lunĭ 6 flor., pe trei lunĭ 3 flor.
România şi străinătate:
...anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

№ 233. *Sâmbătă 19 (31) Octomvre.* **1885.**

Braşovŭ, 18 (30) Octomvre 1885.

Era de prevĕḍutŭ, că vederile publicate în „Budapeşti Hirlap," de unŭ „distinsŭ deputatŭ ...ghiarŭ," cu privire la situaţiunea din Ardélŭ, — ce le-amŭ reprodusŭ erĭ la locululŭ acesta — ...vorŭ face multŭ sânge rĕu între Ungurii din Cluşiu.

Acusările, ce le conţine acelŭ articulŭ, suntŭ ...ave, ba chiarŭ nimicitóre pentru Ungurii, carĭ ...cŭ aḍĭ politica militantă în Ardélŭ. Ele au ...sturatŭ amarŭ şi pe guvernamentalĭĭ dela „*Kolozsvári Közlöny*," carĭ se grăbescŭ a rĕspunde (Nr. 249 dela 29 Octomvre.) Este caracteristică şi instructivă apĕrarea fóiei cluşiane, care ne ...duce aminte de proverbulŭ francesŭ, „cine se ...scusă se acusă." De aceea o publicămŭ în traducere românéscă. Étă-o :

„Ḍiarele cotidiane din capitală de unŭ timpŭ ...ncóce se ocupă adeseorĭ cu Ardélulŭ. Agitările ...silorŭ ultraiştilorŭ valahĭ, proclamaţiunea „irredentei", fantomele ce li se arată în visŭ corespondenţilorŭ noştri, dau, ca se ḍicŭ aşa, unŭ interesŭ picantŭ la totŭ ce sĕ întêmplă în Ardélŭ. ...ulţĭ vĕdŭ cuţitulŭ Românului înfigându-se deja ...n gâtulŭ Maghiarului din Ardélŭ. Mulţĭ plângŭ ...Ardélulŭ ca şi când s'ar afla în agonia morţii, ...ar alţii îĭ vĕdŭ cu ochii perirea şi-o preḍicŭ în ...viitorulŭ celŭ mai de aprópe.

„Décă pressa capitalei se ocupă de noi, de interesele nóstre, îĭ suntemŭ mulţămitorĭ, dér adeseorĭ ne îndémnă la acésta modulŭ în care ...tractéză acea pressă despre noi şi despre interesele nóstre. E supĕrătorŭ a vedé réua orientare ...şi întunecimea cea mare, în care órbecă pressa ...capitalei, când vorbesce despre relaţiunile nóstre, ...supĕrătorŭ acelŭ soiu de înţelepciune politică, ...ce care alérgă spre mântuirea nóstră.

„Budapesti Hirlap" — care a arĕtatŭ multŭ ...interesŭ şi bună-voinţă faţă cu causele nóstre — ...publică votulŭ unui membru distinsŭ alŭ camerei asupra relaţiunilorŭ nóstre. Acestŭ domnŭ a ...venitŭ între noi pentru ca sĕ-şĭ câştige în persónă informaţiunĭ despre situaţiune. Nu cunóscemŭ isvórele din carĭ acestŭ domnŭ şi-a ...luatŭ informaţiunile, dér avemŭ causă a trage la ...îndoială autenticitatea lorŭ. Ce privesce însĕ descoperirile acestui domnŭ, unele din ele ni-au surprinsŭ într'unŭ modŭ curiosŭ şi totŭ aşa vorŭ ...surprinde pe orĭ şi care omŭ cugetatorŭ.

Casurile speciale, ce formeză obiectulŭ articulului de fondŭ din Bud. Hirl." ni suntŭ cunoscute din ḍiaristică şi pentru ele n'a fostŭ ...nevoiă sĕ se mai ostenéscă până la noi. Cu ...toţiĭ cunóscemŭ proclamaţia irredentei valahe, ...scimŭ că guvernulŭ a pornitŭ investigaţiunĭ ...în causa ei, scimŭ că persóne suspecte au ...fostŭ deţinute şi duse sub paza poliţiei; cunóscemŭ episodulŭ cu dinamita, istoria placatelorŭ ...ameninţătóre cu incendiu şi omorŭ. Scimŭ, că ...în câteva locurĭ a fostŭ lipsă de asistinţa gendarmilorŭ şi a miliţiei, nu pentru că ar fi fostŭ ...pericululŭ iminentŭ, ci pentru ca agitatorii cei ...răutăcioşi sĕ nu seducă la cravale glótele de poporŭ, carĭ şi de altmintrelea suntŭ înclinate spre ...turburări. Scimŭ încă şi aceea, că popii valachĭ ...de la sate, carĭ suntŭ nisce semi-culţĭ şi de cele ...mai multe orĭ cu totulŭ lipsiţĭ de cultură, — ...agitéză, de pe amvonŭ şi în adunările de pe la ...comune în contra statului şi a naţionalităţii ...maghiare.

„Atâta ne spune articululŭ din „B. H." ...ceea ce scimŭ şi din ḍiare. Nicĭ nu pune greutate pe observaţiunile sale, ci numai pe consecinţele ce le trage din ele. Se ocupă mai alesŭ ...de aspiraţiunile naţionale valahe, cercetândŭ carĭ ...ar fi causele ce au datŭ nascere tendinţelorŭ daco-române. Cine ar cugeta sĕ nege, că la provocarea luptei naţionalităţilorŭ avemŭ parte şi noi, mai multŭ mijlocitŭ decâtŭ nemijlocitŭ, încâtŭ adecă nisuimŭ spre consolidarea naţiunalităţii şi a statului nostru; şi totuşĭ cine nu va afla, că este o acusare cu totulŭ nedréptă, că „noi înşine suntemŭ în Ardélŭ cei mai periculoşĭ agitatorĭ daco-românĭ, noi suntemŭ aceia, carĭ mânămŭ massele valahe în braţele agitatorilorŭ daco-românĭ şi le lăsămŭ sĕ ajungă sub influinţa lorŭ."

„Quomodo? D-lŭ observatorŭ respunde numai aşa cam peste umĕrŭ. In fierbinţéla sa p'aci ar voi sĕ spele de pĕcate pe agitatorii poporului în timpŭ ce pentru veleităţile naţiunei valache face responsabilĭ pe proprietarii maghiarĭ şi iurisdicţiunile din Ardélŭ. Câtŭ de curiósă şi este acésta acusare, ea ar puté sĕ aibă órecare credĕmêntŭ, dacă s'ar rĕḍima pe nisce date positive şi casurĭ concrete, dér prin nimicŭ nu e motivată. Cuvintele prin carĭ se acusă proprietărimea maghiară pe nimenea nu suntŭ în stare a convinge despre adevĕrŭ. Póte că are dreptŭ scriitorulŭ articulului, că proprietarii maghiarĭ din Ardélŭ au lăsatŭ din mână ocasiunea, când ar fi pututŭ atrage la sine prostimea valahă. Aristocraţia din Ardélŭ se póte că încă şi despreţuesce prostimea valahă, concedemŭ, că nu s'a ocupatŭ destulŭ de seriosŭ de ea şi de interesele ei, nu ia fostŭ sfătuitorŭ sincerŭ, şi câte odată va fi exploatatŭ şi strîmtórea ei. Tóte aceste suntŭ posibile, pentru că puţine lucrurĭ suntŭ sub sóre inposibile. Aceste arŭ fi mai suportatŭ câteva argumente, dér aceea nu se póte constata nicĭdecum cu argumente, că tirănia proprietarilorŭ ungurĭ ar fi datŭ nascere influinţei preotului asupra ţĕranului românŭ în spiritualibus et politicis.

„Şi mai nedréptă este acusarea, îndreptată contra autorităţilorŭ din Ardélŭ, fără nicĭ o dovadă concretă. Ḍice că în Ardélŭ „ómenĭ cu trecutŭ dubiu representă statulŭ ungarŭ, defraudéză, despóie şi storcŭ, înstrăinéză banii orfanilorŭ şi rĕmasulŭ ómenilorŭ sĕracĭ." Foile nóstre aducŭ ḍilnicŭ sciri despre defraudărĭ, cu biografia celorŭ ce le comitŭ, dela începutulŭ vieţei până ce ajungŭ în închisóre, dér *nu ne aducemŭ aminte nicĭ măcarŭ de unŭ singurŭ casŭ*, întêmplatŭ în Ardélŭ. Nicĭ acele autorităţĭ stricate şi volnice nu ni suntŭ cunoscute, carĭ suntŭ „obiectulŭ dispreţului şi alŭ urei." Scriitorulŭ articulului ar avé ocasiune aicĭ a scrie ceva positivŭ, numindŭ pe defraudanţĭ şi autorităţile corupte, dér nu-o face, sci-va sĕ ne spuna de ce? Orĭ dóră nicĭ nu suntŭ de aceste, şi s'a folositŭ de acele acusărĭ numai ca printr'însele sĕ scótă la ivélă agitaţiunea şi tendinţeie daco-române?

UNIREA BULGARILORŬ.

Telegramele cele mai nouĕ :

Sofia, 27 Octomvre. *Situaţiunea e neschimbată*. Prinţulŭ Alexandru a sositŭ în Filopopolŭ şi a fostŭ primitŭ cu entusiasmŭ.

Belgradŭ, 27 Octomvre. Scirile despre *năvălirea* trupelorŭ bulgare asupra caraului vamale „Radujevac" nu e adevĕrată. Ordinulŭ datŭ trupelorŭ sêrbescĭ d'a fi gata de marşŭ pe ḍiua de 25 c. a fostŭ revocatŭ printr'unŭ contraordinŭ alŭ comandei supreme a armatei.

Constantinopolŭ, 27 Octomvre. Delegaţii bulgarĭ Ciomacov şi Petrov au primitŭ permisiunea d'a se întórce la Filipopolŭ, — O *iradea* a Sultanului *ordónă ridicarea efectivului* batalióneelorŭ mobilisate *la 800 de ómenĭ*. — Tóte puterile au notificatŭ primirea mai multŭ séu mai puţinŭ formală a conferinţei. Ambasadorii au ţinutŭ deja convorbirĭ în privinţa conferinţei.

Filipopolŭ, 28 Octomvre. Guvernulŭ de aci a reluatŭ érăşĭ încasarea dărilorŭ, ceea ce a produsŭ în poporŭ nemulţămire, deórece afacerile din ḍi în ḍi dau îndĕrĕtŭ. Guvernulŭ declară, că contractele încheiate cu funcţionarii streinĭ de cătră administraţiunea anterióră a Rumeliei, pentru acum nu suntŭ valabile.

Nişŭ, 28 Octomvre. Aci se pregătescŭ tóte, pentru a se întêmpina cu siguranţă orîce eventualitate. S'au ivitŭ deja casurĭ, că *patrule bulgărescĭ*, s'au rătăcitŭ pe pămêntulŭ sêrbescŭ şi au fostŭ prinse.

Belgradŭ, 28 Octomvre. Membrii teatrului Curţii sêrbescĭ au fostŭ provocaţĭ, ca în casŭ de rĕsboiu sĕ renunţe la a treia parte din léfa lorŭ.

Praga, 28 Octomvre. Corespondentulŭ din Viena alŭ ḍiarului „Politik" a avutŭ o convorbire cu unŭ bărbatŭ de statŭ sêrbŭ. Acesta s'a esprimatŭ, că *Serbia n'ar puté renunţa la compensaţiune* nicĭ atuncĭ când s'arŭ uni ambele Bulgarii numai personalŭ sub prinţulŭ Alexandru. Serbia nu e contra unirii reale, dar cu condiţiunea ca, dacă s'ar modifica tractatulŭ dela Berlinŭ, sĕ nu fiă unilaterală modificarea, ci pentru restabilirea echilibrului sĕ se dea şi Serbiei o compensaţiune. Restabilindu-se *status quo ante*, Serbia nu va mai pretinde nimicŭ. Dar în restabilirea *statului quo ante* zace *greutatea situaţiunii*, care şi aḍĭ e seriósă.

Parisŭ, 28 Octomvre. Se asigură, că mai multe puterĭ suntŭ favorabile propunerei Franciei, d'a se eschide dela conferinţă totŭ ce ar privi mĕsurĭ de forţă. Conerinţa ar avé sĕ încépă cu schimbările de întrodusŭ în regimulŭ rumeliotŭ, ca astfelŭ sĕ se ţină sémă încâtva de aspiraţiunile Bulgarilorŭ, fără sĕ se derangeze echilibrulŭ la Balcanĭ. Se crede, că cestiunea înlocuirii prinţului Alexandru nu se va aduce pe tapetŭ, deórece ar desbina pe Anglia şi Rusia.

Varna, 28 Octomvre. Se ḍice că óre-carĭ puterĭ, cu tótă faza în care au întratŭ evenimentele din Balcanĭ, consiliază pe Turcia sĕ nu părăséscă armările şi sĕ le continue cu activitate. Pórta a comandatŭ mai multe vase torpilore provĕḍute cu lumină electrică.

Situaţiunea în Grecia a devenitŭ cam critică din causa surescitărei estraordinare a poporaţiei. Guvernulŭ nu va puté face altfelŭ decâtŭ sĕ împingă trupele în Macedonia îndată ce lucrurile se vorŭ complica.

Până acuma nu se semnaléză însĕ nicĭ o mişcare nouă de trupe la fruntariă.

Sofia, 28 Octomvre. Guvernulŭ otomanŭ a notificatŭ celui sêrbescŭ, că Turcia considerândŭ Bulgaria ca teritorŭ turcescŭ, orĭ ce atacŭ alŭ Sêrbilorŭ contra Bulgariei va fi consideratŭ ca îndreptatŭ în contra chiar a împărăţiei otomane. Acéstă ştire a produsŭ o mare bucuriă în Sofia. Bulgarii regretă acum ceea-ce au făcutŭ; mişcarea lorŭ nu le-a adusŭ decâtŭ neajunsurĭ şi le-a impusŭ sacrificii carĭ nu vorŭ fi rĕsplătite prin nimicŭ. In locŭ de unirea deplină a celorŭ două Bulgarii e forte probabilŭ, că sĕ va stabili o stare de lucrurĭ analoga cu *statulŭ quo*, pe când nu se scie dacă Sêrbii nu vorŭ dobândi o compensaţiă din teritorulŭ bulgarŭ. — Alaltaerĭ a sositŭ principele Alexandru în Sofia în fruntea unui mare numĕrŭ de trupe, vre-o 5000; trupele au făcutŭ unŭ marşŭ cóntinuŭ de mai bine de 140 kilometri. Se aşteptă mâne alte regimente. Mahomedanĭĭ din Bulgaria au organisatŭ unŭ corpŭ de 3000 călăreţĭ care va coopera pe lângă armata bulgară în cazŭ de conflictŭ cu Serbia. S'au întocmitŭ şi regimente de infanterie musulmare. Prinţulŭ Alexandru dă doveḍĭ în fie-care ḍi de o activitate în adevĕrŭ estraordinară; tótă ḍiua e séu călare în inspecţiĭ sau în biuroulŭ statului-majorŭ. — Guvernulŭ bulgarŭ e încredinţatŭ, că conferinţa nu va restabili *statu quo*. De aceea se iau tóte mĕsurile pentru a puté respinge unŭ atacŭ din partea Serbiei Prinţulŭ Alexandru a făcutŭ deja o inspecţiă trupelorŭ de la graniţa sêrbéscă; a mai sositŭ unŭ regimentŭ regulatŭ în Sofia. Trupele suntŭ primite de poporaţiă în modulŭ celŭ mai frăţescŭ. Principele a întêmpinatŭ armata cu aceste cuvinte: »Bine aţĭ venitŭ fraţilorŭ, în capitala Bulgariei-Unite; fraţii noştri Sêrbĭ s'au schimbatŭ în duşmanĭ şi voescŭ sĕ ne răpéscă mai multe districte; v'am chematŭ pentru a apĕra pămêntulŭ Bulgariei şi a jertfi viaţa pentru mărirea ţĕrei.« — Principele va întreprinde o călĕtoriă în Rumelia Orientală pentru a ridica moralulŭ populaţiei rumeliote, de cădutŭ întru câtva dela plecarea armate bulgare; principele va fi întovărăşitŭ de agentulŭ diplomaticŭ englesŭ d. Lascelles. Pórta pare a fi bine dispusă

în favórea Bulgariei. Au mai sositŭ 2000 ómenĭ din Rumelia Orientală. Trecĕtórele dinspre Serbia suntŭ pădite de mai bine de 15,000 ómenĭ.

Varna, 28 Octomvre. Credinţa generală e, că nicĭ Grecia nicĭ Serbia nu va dobândi cea mai mică sporire de teritoriu. Situaţia în Grecia este fórte critică; licenţiarea armatei, a căreia întreţinere costă aşa de multŭ pe statŭ, ar avea de efectŭ marĭ turburărĭ. In casŭ de unŭ coflictŭ cu Grecia, marina otomană ar putea juca unŭ mare rolŭ; Grecia îşĭ dă tóte silinţele pentru a-şĭ apĕra ţĕrmurile; dênsa are până acuma patru-ḑecĭ de vase torpile. In totŭ casulŭ, dacă lucrurile vorŭ mai fi trăgănite multŭ timpŭ, Grecia riscă sĕ-şĭ vadă finanţele cu totulŭ sleite.

Ce va face România?

»*Times*« din Londra scrie cu privire la acéstă întrebare următórele:

„Dacă ar isbucni rĕsboiulŭ, România, care în acestŭ momentŭ afectéză a nu juca nicĭ unŭ rolŭ, arŭ câştiga o însemnătate considerabilă, aprópe otărîtóre, faptŭ care s'a cam perdutŭ din vedere. România este singură din micile state balcanice care posede o armată încercată, compactă, bine echipată, disciplinată şi bine comandată. Ea ar puté trimite pe câmpulŭ de bătaiă o forţă de 120,000 ómenĭ bine disciplinaţĭ.

In ce parte se va întórce ea cu acéstă armată? Fi-va de partea Rusiei? Ea nu va face acésta de câtŭ în casulŭ când 'şĭ-ar putea asigura garanţii serióse şi o compensaţiune considerabilă: restituirea Basarabiei nu i-ar mai fi în de ajunsŭ, ea păstreazâ o amintire amară de aceea ce ea numesce ingratitudinea şi trădarea Rusiei — rĕsbunare legitimă în ochii tuturorŭ ómenilorŭ imparţialĭ.

Şi cu tóte acestea, numai aliată cu România, Rusia póte interveni la timpŭ în peninsula balcanică. Numai strĕbătêndŭ România, ea póte lua imediatŭ parte la conflictulŭ care póte isbucni la sudulŭ Dunărei. Dacă ea n'ar urma acéstă cale, ar trebui sĕ se ducă la sudŭ pe apă. Şi dacă ar face acésta, la ce punctŭ şi-ar debarca trupele? De sigurŭ nu la Varna, care e unŭ obstacolŭ periculosŭ pentru orice acţiune repede şi vigurósă.

Dér alianţa României, şi a Rusiei ar fi o lovitură fatală pentru Austria. Ea ar fi o ameninţare pentru Bucovina şi Transilvania.

Dacă România refusândŭ a se alia cu Rusia, s'ar alia cu Austria, acésta ar fi unŭ aşa mare desastru pentru Rusia încâtŭ acésta nicĭ n'ar puté cuteza sĕ facă faţă unei asemenea alianţe. Ce ar deveni atuncĭ alianţa celorŭ 3 imperii?

D I. C. Brătianu s'a dusŭ la acea Canosă modernă ce se numesce Friedrichsruhe, unde dictatorulŭ otărîrilorŭ europene a primitŭ pe umilii trimişĭ ai celorŭ douĕ imperii.

D. Brătianu s'a dusŭ şi în Austria, nu se spune însĕ că ar fi conferitŭ şi cu Rusia. Acestŭ faptŭ nu indică óre că România atêrnă către o înţelegere anti-slavă?

Ce va ḑice Europa dacă Austria, graţiă unei alianţe cu România şi uşurinţei astfelŭ câştigate de ea de a înaintă către Salonicŭ, ar deveni stăpână peste Balcanĭ şi şĭ-ar întrebuinţa influenţa în profitulŭ sĕŭ şi alŭ aliaţilorŭ sĕi? Ce vorŭ face Francia şi Italia? Şi chiar rna rele arbitru, care, cu tótă indiferenţa sa aparentă, nu ar putea sta nepăsătorŭ?

Ce mĕsurĭ s'aŭ luatŭ pentru a evita calamităţile ce ameninţă a desfăşura condiţiunea precară a Balcanilorŭ? Tratatulŭ din Berlinŭ, astăḑĭ e învederatŭ, n'a făcutŭ de câtŭ sĕ amâne catastrofa. Şi cum va fi protejată Europa în contra urmărilorŭ acestui tractatŭ care n'a făcutŭ de câtŭ sĕ escite poftele micilorŭ State balcanice? Oamenii de Statŭ îşĭ inchipuescŭ óre că şĭ-au îndeplinitŭ mandatulŭ dacă s'au dusŭ sĕ consulte pe oracolulŭ din Friedrichsruhe?

Amŭ fi fericiţĭ sĕ avemŭ unŭ rĕspunsŭ la aceste întrebărĭ şi principele Bismarck chiar, alŭ cărui spiritŭ trebue sĕ se fi întorsŭ adesea către acéstă teribilă problemă, trebue sĕ fi doritŭ adesea sĕ fiă consultatŭ mai puţinŭ şi secundatŭ mai multŭ.

SCIRILE ḐILEI.

Cu câtă „grabă« *resolvă tribunalele* nóstre provinciale *afacerile penale*, o arată următorulŭ casŭ citatŭ de „Ügyvedek Lapja:“ Grigorie Susanschi şi soţia lui acusară la 14 Aprilie 1877 pentru bătaiă pe duoi individĭ la judecătoria de cercŭ din Muncacĭ. Afacerea s'a încredinţatŭ spre cercetare judecătoriei de cercŭ din Beregszasz şi acésta la 21 Augustŭ 1878, adecă după 1 anŭ şi 5 lunĭ dela înmânarea acusei, ascultă pe acusatorĭ, ér la 21 Februarie şi 17 Septemvre 1880 pe martorĭ, adecă după trei anĭ trecuţĭ. La 3 Februarie 1883 s'a inchelată cercetarea şi la 21 Noemvre 1884 a fostŭ pertractarea finală. Prin urmare *o afacere* penală atâtŭ de *simplă a avutŭ trebuinţă de timpŭ de 7 anĭ şi 2 lunĭ* până sĕ ajungă la ântêia instanţă. Casulŭ s'a arătatŭ ministrului de justiţiă.

—0—

Loc. colonelŭ *Antonŭ Stoianŭ* s'a înaintatŭ cu ḑina de 1 Noemvre n. c. la gradulŭ de colonelŭ; locotenentulŭ *Mateiu Bârsanŭ* s'a înaintatŭ la gradulŭ de căpitanŭ cl. II. Căpitanulŭ cl. I. *Iónŭ Miclea* s'a pensionatŭ. Locotenentulŭ *Iónŭ Halmagi* s'a trecutŭ în reservă.

—0—

Colecţiunea de *urcióre* şi *cane* ardelene de pămêntŭ a succesŭ. S'au adunatŭ 63 de bucăţĭ interesante, care se vorŭ trimite princesei Stefania.

—0—

Preoţii gr. or *George Borzea* şi *Ladislau Boghia* au primitŭ dela ministrulŭ cultelorŭ ajutóre, celŭ dintêiu 60 fl., celŭ d'alŭ doilea 50 fl. Destulŭ de rĕu.

—0—

Unŭ statiscŭ, din Aradŭ a ajunsŭ la următórele *date statistice* despre naţionalităţile din statulŭ ungarŭ, pe care le reproducemŭ după »Ellenzék“: In comitatulŭ Aradului, din 100 locuitorĭ: 14 suntŭ Maghiarĭ, 10 Germanĭ, 1 Totŭ (Slovacŭ.) 64 Românĭ şi 1 Sêrbŭ; în comitatulŭ Cianadului: 73 Maghiarĭ, 13 Românĭ, 11 Ruten, şi 3 Sêrbĭ; în comitatulŭ Bihorului: 57 Maghiarĭ, 1 Germanŭ, 1 Totŭ şi 42 Românĭ; în comitatulŭ Timişului; 8 Maghiarĭ numai la 100 locuitorĭ, în comitatulŭ Huniadórei numai 6, în comitatele Caraşŭ-Severinŭ, Zipsŭ Lipto, Trencinŭ şi Arva numai câte 2 Maghiarĭ. Comitatulŭ celŭ mai pronunţatŭ maghiarŭ este Iasz-Kun-Solnok, unde din 100 locuitorĭ suntŭ 99 Maghiarĭ (Iaţigĭ şi Cumanĭ). Germanii suntŭ mai mulţĭ în comit. Mosony: Toţĭ (Slovacĭ) în comit. Lipto şi Trencinŭ; Românĭ în comit. Făgăraşului; Sêrbĭ în comit. Torontalului. Din 65 de comitate, în 27 o formézâ maioritatea Maghiarii, ér în celelalte naţionalităţile. — Aceste date statistice suntŭ false ca tóte cele maghiare. Maghirii şĭ-au luatŭ pe séma naţionalităţii lorŭ pré multe comitate.

—0—

Cu ḑiua de 1 Decemvre n c. *trenurile accelerate* Nr. 301 şi 302, ce circulă între Pesta-Predélŭ, nu vorŭ mai circula între Braşovŭ şi Predélŭ.

—0—

„Românulŭ“ scrie, că ultimulŭ numĕrŭ alŭ revistei „Les Matinées espagnoles“ publică unŭ studiu asupra d-lui *Vasile Alexandri*, pe care d. Confinières, autorulŭ acelei scrieri, îlŭ numesce *Victor Hugo* alŭ României.

—0—

Din Cernavoda i se scrie »Poştei« cu data de 14 Octomvre v., că de când guvernulŭ bulgarŭ a înarmatŭ poporaţiunea bulgară cu puscĭ Krnka, *fruntaria Dobrogei este* mereu şi ḑilnicŭ *încălcată* de cete de câte 30—40 Bulgarĭ, carĭ prădă satele luândŭ vite, banĭ, căruţe şi totŭ ce le ese înainte. Cu deosebire locuitorii turcĭ suntŭ atacaţĭ. Satulŭ Cuiugiucŭ a fostŭ atacatŭ de o bandă de vr'o 25 de Bulgarĭ, carĭ au trasŭ focurĭ asupra loc- rilorŭ prădândŭ pe mai mulţĭ din ei

—0—

Maiorulŭ *Nicolau*, scrie „L Indép. roumaine“, a catŭ la Hamburgŭ, ca sĕ supravegheze fabricarea ce 150,000 chilogr. de prafŭ de puşcă ce le-a coman guvernulŭ românŭ. Acéstă comandă va trebui sĕ predată în trei lunĭ.

—0—

Din Bruxelŭ se telegrafiază către oficiosulŭ Temps« din Parisŭ: „Se ḑice că generalulŭ *Brial* va intra în curêndŭ în serviciulŭ României. Acéstă s trebue confirmată.“

—0—

Ḑiarulŭ bulgarŭ „Slavianin“ din Rusciucŭ, vorbi despre România, ḑice: „Vecina nóstră România me din partea nóstră tótă stima şi recunoscinţa. In ace momente grave pentru noi. România se arată cea mare a nóstră amică cu atitudinea ei amicală faţă noi. Mulţămirile nóstre sincere poporului românŭ pe tru simpatia şi conduita fraţéscă ce ne arată. Popor bulgarŭ nu va uita nicĭodată amiciţa poporului român

SUVENIRI ŞI IMPRESIIUNI

Dela cursulŭ pentru învĕţarea limbei maghiare ţînută în Zelă c. cu învĕţătorii poporalĭ nemaghiarĭ.

II.

Am descrisŭ cele premerse numai pe scurtŭ şi tuşĭ abia aşteptai a le încheia ca se potŭ trece la par cea bună şi îmbucurătóre, la suvenirile mele plăcute Zelău. De multŭ doreamŭ a visita Sélagiulŭ, pentru cunósce nu numai învĕţătorimea harnică ci şi preoţim şi pe ceilalţĭ bărbaţĭ bravĭ apĕrătorĭ aı causelorŭ nó române. Dorinţa mi s'a împlinitŭ şi cu bucuriă potŭ gura pe orĭ şi cine că între Românii Selagenĭ — cu fó puţine esceptiunĭ — esistă o armoniă, care ar trebui domnéscă în tóte ţinuturile locuite de strănepoţii lui Tr ianŭ. „Despărţămêntulŭ Asociaţiunei transilvane, Re niunea învĕţătorilorŭ românĭ Selăgenĭ, Reuniunea fem lorŭ române Selăgene“ — étă asilele culturei nóstre Selagiu! Câteva ḑile înainte de 11 Augustŭ m'am co vinsŭ câtŭ de multŭ se intereséză totŭ Românulŭ cu car din Selagiu pentru înaintarea în cultura naţională româ

Cu mare bucuriă auḑiamŭ la intêlnirĭ în piaţa Z lăului pe fiecare după salutare întrebându-se: „Mergĭ Băseşcĭ?“ (la adunarea despărţĕmêntnlui Asociaţiune Şi sĕ mĕ credeţĭ că n'aţĭ fi auḑitŭ pe unulŭ rĕspunḑên cu „ba“. Vedeţĭ aşa îmĭ cugetam eu în mine, aşa alerge cu toţii când e vorba de a merge acolo unde chiamă apĕrarea intereselorŭ culturale naţionale.

Ḑiua de 11 Aug. a sositŭ şi învĕţătorii dela cu sulŭ din Zelău nu mai vorbiau decâtŭ de premiele laudele ce le-au câştigatŭ pentru celŭ mai bunŭ pr gresŭ făcutŭ cu elevii sĕi. Vedeţĭ, aşa mi-am cuget érăşĭ, aicĭ este têrêmulŭ de a-şĭ arĕta omulŭ hărni întru cultivarea şi luminarea poporului. Óre când vo urma acestŭ esemplu şi alte ţinuturĭ românescĭ? Num pe acéstă cale vomŭ puté da pieptŭ cu Kultur-egylet şi Szechenyi-tárşiştii şi îi vomŭ da de golŭ arĕtându că noi înaintămŭ pe cale dréptă, preferindŭ cultura ad vĕrată, fără a nutri tendinţe contrare faţă cu deaprópe nostru şi sunt mai multŭ ca sigurŭ că vomŭ i vinge, căcĭ dreptatea şi D-ḑeu va fi cu noi! Despre adu narea din Băsescĭ, cum şi despre adunarea reuniunei î vĕţătorilorŭ ţinută la 15 Septemvre în Cizeriu v'au scr alţii. Pe bărbaţii conducătorĭ Sĕlăgenĭ ai acestorŭ focula de culturâ naţională fiindŭ prea bine cunoscuţĭ pub cului românescŭ, nu mai aflu de lipsă a-i numĕra ai Din parte-mĭ mulţămescŭ lui Dumneḑeu că amŭ av

FOILETONŬ.

Insemnătatea meseriilorŭ la Românĭ.

Discursŭ rostitŭ de parochulŭ B. Baiulescu la adunarea despărţĕmêntului I. alŭ »Asociaţiunii Transilvaniei,« ţinută Dumínecă în 29 Septemvre v. în Codlea.

(Urmare şi fine.)

Dar nu numai de meseriile numite are plugarulŭ lipsă, ci şi de alte meserii. Anume are lipsă de zidarĭ. Au doră sĕ-şĭ aducă plugarulŭ zidarĭ scumpĭ dela oraşŭ spre a-i zidi o casă de pétră? Nu, ci trebuescŭ sĕ se formeze dintre ei. Până când se dea elŭ banĭ pe cisme oraşanului şi de ce sĕ nu-şĭ facă elŭ cisme, cum a învĕţatŭ sĕ-şĭ facă cojóce? Plugarulŭ mai are lipsă de pălăriă, de curea, de şerparŭ, are lipsă de hamurĭ, de şea; are lipsă de masă în casa sa, de scaune, de ladă, de bróscă la uşe, de lăcate; are lipsă de luminĭ, de săpunŭ, de periă, de sĭtă, de peptinĭ şi de alte multe, carĭ le vedemŭ în casa şi gospodăria lui. Pe tóte acestea a datŭ elŭ parale şi ne mirămŭ de unde le-a putută da. Şi óre cum şi le-a câştigatŭ elŭ acelea? De totŭ neeconomicŭ. Sĕ vĕ aducŭ aminte despre ceea ce a-ţĭ vĕḑutŭ.

Săténulŭ românŭ duce unŭ lemnŭ de stejarŭ la oraşŭ şi-lŭ vinde celŭ multŭ cu doi florinĭ. Măestrulŭ oraşanŭ, care a cumpĕratŭ acelŭ lemnŭ, face dintr'însulŭ trei mese séu trei dulapurĭ. Plugarii mai fruntaşĭ vênḑêndŭ bucate séu vre-o vită, cumpĕră una din acele mese cu câte 6 florinĭ., va sĕ ḑică tóte 18 fl.; prin ur mare măestrulŭ din oraşŭ, în câteva ḑile câştigă 16 fl. Nu puté óre ţĕranulŭ românŭ însuşĭ sĕ facă din acelŭ lemnŭ de stejarŭ trei mese şi în locŭ de 2 fl. sĕ ia 18 fl.? Negreşitŭ că puté, décă învĕţa meseria de mĕsarŭ. Săténulŭ românŭ are o pele séu douĕ murindu-i vre-o óiă séu viţĕlŭ séu chiar vre-o vită, elŭ merge la têrgŭ şi le vinde cu câţĭva creiţarĭ, multŭ unŭ florinŭ. Şi totŭ acestŭ Săténŭ în ajunulŭ Crăciunului, alŭ Sfintelorŭ Pascĭ séu în ajunulŭ vre-unei nunte, merge la măestrulŭ dela oraşŭ şi cumpĕră aceia pele vêndută de elŭ, dar făcută acum cisme, cu 8 fl. Dacă învĕţa elŭ meseria cismăriei, nu puté în locŭ de unulŭ sĕ ia optŭ fl.? Aşa facŭ plugarii cu miţele dela vre-unŭ mielŭ duoi, le vinde pe nimica şi cumpĕră dela acela pălăria cu 3—4 fl. Nu puté óre, învĕţândŭ meseria de pălărierŭ, sĕ le lucre acelea în satŭ şi sĕ facă pălării, sĕ le vênḑă şi sĕ i-a 3—4 fl.? Ba puté fórte bine, — cum a pututŭ sĕ înveţe meseria cojocăriei, aşa puté sĕ o înveţe şi pre cea de pălării.

Cum póte Româncuţa lui cu mânecile rĕsfrânte ţésă felurite pânzărĭĭ şi sĕ cósă felurite florĭ; cum pó ea sĕ facă din lapte smântână şi caşŭ de vacĭ şi sĕ vênḑă la oraşŭ şi sĕ capete creiţarĭ, ar puté şi băr ţelulŭ căpĕta banĭ pe unele lucrurĭ, dacă arŭ învĕţa me seria. Cum póte femea săténului românŭ sĕ pregătéscă în grădina ei de lângă casă florĭ şi cartofiolĭ chili verdeţurĭ, şı sĕ le vênḑă la oraşŭ aducêndŭ acasă cr ţarĭ, de ce sĕ nu pótă şi bărbatulŭ vinde obezĭ, loitr doage de putinĭ şi alte? Cum póte nevăstuţa român economisi uscândŭ prune şi mere şi puindu-le în put şi butóiă, de ce sĕ nu pótă şi bărbatulŭ ei a le duce têrgurĭ şi a aduce parale pe ele? De ce sĕ nu facă el din ferŭ şinĭ, cuţite, topóre şi lăcate, pe carĭ vênḑêndu- sĕ ia banĭ?

Astfelŭ plugarii românĭ ar înainta la o stare m bunicică, şi ar asigura viitorulŭ lorŭ şi alŭ fiilorŭ lor ba mai multŭ, arŭ ajunge între fruntaşii streinĭ, ar forma o burgesiă şi ar câştiga unŭ dreptŭ mai deosebit

Étă onorată adunare, doveḑĭ că trebuescŭ a se forma meseriaşĭ între plugarii românĭ, pentru ca sĕ mai îmbunătăţéscă starea lorŭ materială. Vedeţĭ, că un plugarŭ, care e şi morarŭ, are stare mai bună; un plugarŭ, care e şi cojocarŭ séu rotarŭ, e mai cu dar

plăcuta ocasiune a me convinge despre cele ce din când în când cetescŭ prin foile de prin Selagiu și urezŭ acelorŭ bărbațĭ și în viitorŭ putere și curagiu de a lupta mai departe.

Inima nu-mĭ dă pace ca sĕ nu vĕ comunicŭ câteva schițe câtŭ de pe scurtŭ de prin Selagiu, căcĭ acele încă numai bucuriă facŭ la totŭ sufletulŭ românescŭ care mai scie sĕ simțéscă. Intr'o Dumineca — nefiindŭ în Zelău biserică românéscă — m'am decisŭ a merge și eu ca și mai toțĭ colegii în óre-care comună din jurŭ, pentru a mĕ îndulci la audulŭ unei Sf. liturgii române. Pentru astădată am alesŭ comuna Cățielulŭ românŭ dorindŭ a cunósce în persónă pe vrednicululŭ și adevĕratulŭ păstorŭ Bocșia, socru alŭ Vicariului Silvaniei.

Până acuma n'am umblatŭ în viața mea prin Selagiu și mĕ temeam de depărtare, mai alesŭ că drumulŭ de țéră, lipsesce în spre acea comună, ér eu mĕ simțiamŭ omŭ cam bĕtrânŭ și nededatŭ cu călĕtoria apostoléscă. Spunêndu-mi-se însĕ că depărtarea e numai douĕ óre, am primitŭ a merge. Și într'adevĕrŭ am sositŭ chiar la timpŭ. Era la 7 óre când începură a se trage tóte clopotele frumosului edificiu de pétră. După ce s'au trasŭ 3 stihurĭ, am vĕdutŭ undulândŭ pe tóte stradele credincioșii către casa lui Ddeu. Eu stamŭ plinŭ de bucuriă in curtea scólei, care încă e unŭ edificiu frumosŭ ca și puține altele, clădită după unŭ planŭ corĕspundĕtorŭ, imediatŭ lângă biserică și cu grădină de pomăritŭ. Mi s'a spusŭ că scóla costă peste 2000 fl. E și frumósă încâtŭ și strĕinii o laudă. — „Ddeu îțĭ ierte! Ddĕu îțĭ ierte!“ Etă cum se salutau credincioșii la întêlnire. Am disŭ și eu ca și dênșii așteptândŭ ce va urma. In timpŭ de ½ de óră s'au totŭ adunatŭ, tinerĭ și bĕtrânĭ, bărbațĭ și femei toțĭ îmbrăcațĭ românesce, cu sumane frumóse, cojóce și peptare cu diferite figurĭ. Acéstă comună e chiar sub Meseșiu, numĕră peste 250 case, e curatŭ românéscă și ómenii suntŭ în stare bunicică, de-o statură falnică, curațĭ, religioșĭ și diligențĭ. Aruncândŭ o privire peste comună, ai cugeta că e unŭ micŭ paradisŭ și pentru pometulŭ multŭ ce posede. Tóte acestea dér mai alesŭ posițiunea frumósă m'au pusŭ în uimire.

In jurulŭ templului marețŭ se părea că numai încapŭ alțĭ ómenĭ, când écă deodată vĕdŭ că toțĭ se împartŭ în douĕ părțĭ și printre ei vĕdŭ pășindŭ cu pașĭ linĭ unŭ veneratŭ bărbatŭ, gârbovitŭ și apĕsatŭ de peste 80 de anĭ plinĭ de activitate pentru totŭ ce se póte dice moralŭ, bunŭ și folositorŭ. Era păstorulŭ sufletescŭ alŭ acelei frumóse turme, bărbatulŭ, căruia e de a se mulțămi edificarea școlei și multe altele. Micŭ și mare se îmbuldiau a-i sĕruta drépta și așa îlŭ petrecură până la ușa bisericei. Ce mare deosebire — cugetam în mine — între acestŭ preotŭ și între mulțĭ alții carĭ se plângŭ că o ducŭ rĕu cu poporenii, că au procese și neplăcerĭ cu ei și că nu le succede a duce nimica în deplinire.

Incepêndu-se s. liturgiă bravulŭ învĕțătorŭ Iónŭ Selagianu a condusŭ cântările corale într'unŭ modŭ laudabilŭ. Dela acestŭ harnicŭ învĕțătorŭ putemŭ spera multŭ in viitorŭ căcĭ și până acuma — deși încă e tinĕrŭ — a datŭ destule probe că e la înălțimea chiămărei. După liturgiă am făcutŭ visita cuviinciósă adevĕratului apostolŭ și cuvintele înțelepte ce am auditŭ dela dênsulŭ mărturisescŭ că îmĭ vorŭ fi pururea cele mai scumpe suvenirĭ.

După amédĭ cam la 4 óre clopotele începură érășĭ a suna din turnŭ, érășĭ se adună mulțimea credincioșilorŭ ca și diminéța, era vecerniă. Tinerimea, feciorĭ și fete unulŭ mai sdravĕnŭ și frumosŭ cecâtŭ altulŭ veniau cu musicanții până la pórta cemiterului în stradă, cântândŭ arii naționale, ér ajungêndŭ aci, îndată se făcù o liniște generală și toțĭ cu o pietate admirabilă intrară în biserică, unde după finirea vecerniei, bĕtrânulŭ păstorŭ rosti o predică cu învĕțăturĭ practice și în limbagiulŭ poporului, ca și care potŭ dice, că n'am mai auditŭ. Acum am înțelesŭ pentru ce comuna acésta e în stare înfloritóre. Mi s'a spusŭ, că nu este Dumineca nicĭ sĕrbătóre, în care veneratulŭ părinte sĕ nu predice poporului la înseratŭ (vecerniă).

Intrebŭ acuma: óre câțĭ astfelŭ de păstorĭ sufletescĭ se afla la noi? Eu cunoscŭ comune, în carĭ nu se predică poporului cu anii, din care causă poporulŭ se demoraliséză, nu visitéză biserica, nu iubesce școla. Când am părăsitŭ comuna Cățielulŭ românescŭ, ajungêndŭ în vêrfulŭ délului, am statŭ în locŭ, și aruncândŭ încă o privire peste satŭ am esclamatŭ în cugetulŭ meu: »Dómne mai lungesce firulŭ vieței părintelui Bocșia și lasă ca următorii sĕi sĕ înaintéză pe calea pe care a purcesŭ dênsulŭ, éră nouĕ Româniilorŭ trămite-ne totŭ astfeliu de pastorĭ.«

22 Octomvre 1885. *Dascălulŭ.*

ESPORTULU DE VITE DIN ROMANIA IN ITALIA.

Cetimŭ în „Curierulŭ Financiarŭ:“

Comerciul nostru de vite venindŭ imediatŭ în alŭ doilea rândŭ după cereale, a trebuitŭ neapĕratŭ sĕ ne preocupe în timpii din urmă și sĕ ne facă sĕ cugetămŭ mai seriosŭ la deschiderea de noui căi pentru desfacerea lorŭ. Cugetarea nóstră n'a rĕmasŭ infructuósă. Șicanate și calomniate aci prin închiderea granițelorŭ, aci prin declararea lorŭ de bolnave în piețele Austro-Ungare, vitele nóstre au luatŭ astădĭ calea Italiei. Da, Italia, sora nóstră Italia, mai dreaptă și convinsă, că vitele nóstre nu suferŭ de nicĭ o bólă, le-a deschisŭ porțile sale, și de vre-o câteva lunĭ comerciulŭ nostru de vite cu acea țéră ia proporțiunĭ însemnate și se consolidéză din ce în ce mai multŭ.

In acestŭ scopŭ, Casa Zirio și Casa Petre Zoni 'și-au stabilitŭ comptoarele lorŭ la Brăila și Galațĭ, unde întreprindŭ unŭ comerciu însemnatŭ de vite esportându-le pentru Italia și anume pentru Neapole și Palermo cu vapórele Freycinet. Vitele suntŭ vite de suhaturĭ și vite îngrășate în fabricele de spirtŭ rafinate. Vêndarea lorŭ se face cu cântarulŭ pe vită viiă și prețulŭ se rĕspunde imediatŭ la predare și la domiciliu.

Cu modulŭ acesta, cultivatorii noștri nu se mai vĕdu siliți a se transporta cu vitele în piețele Austro-Ungarel a cheltui acolo sume însemnate cu nutrețulŭ lorŭ, a alimenta căile ferate Austro-Ungare, a îndura în fine totŭ felulŭ de miserii. Vitele nóstre luândŭ acum calea Italiei, ele alimentéză căile nóstre ferate și bastimentele franceze și italiene și lasă în țéră sumele acelea ce cultivatorii lorŭ trebuiau sĕ lase cu transportulŭ și întreținerea lorŭ în Austro-Ungaria, dândŭ în acelașŭ timpŭ acestorŭ cultivatorĭ, în loculŭ șicanelorŭ Austro-Ungare, pacea, liniștea și tóte mijlócele de care au trebuință pentru desvoltarea comerciului lorŭ de vite.

Dacă Austro-Ungaria, prin șicanele ce făcea comercianțilorŭ noștrii de vite, a credutŭ unŭ momentŭ, că'i va sili sĕ'șĭ vêndă vitele pe nimicŭ, s'a înșelatŭ amarŭ, căcĭ procedimentele sale departe d'a atinge scopulŭ ce urmărea, 'i-a silitŭ sé ia o altă cale, calea Mărei, pe care economiștii Ungurĭ a uitat'o se vede că e la dispozițiunea României, nu numai pentru vite, dér și pentru cereale, pentru spirturĭ, pentru făinurĭ și pentru tóte produsele sale agricole în genere.

Cererile din Italia se mențin în modulŭ celŭ mai mulțumitorŭ. Deja casele Italiane au mai contractatŭ dilele acestea cumpĕrarea a 5,000 vite dela diverse fabric de spirturĭ unde vorŭ fi îngrășate și predate în Maiu, Iunie și Iulie 1886, și după informațiunile ce avemŭ, în curêndŭ va începe și esportulŭ de râmătorĭ.

Italia găsindŭ în România vite sănătóse, frumóse și eftine de transportatŭ pe calea Mărei, ea 'și-a asiguratŭ cu noi unŭ comerciu în condițiunĭ multŭ mai favorabile de cum ar putea sĕ'șĭ asigure în alte părțĭ.

Comercianții noștri de vite decĭ sĕ se puie pe lucru, căcĭ piețele Italiei suntŭ deschise!

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

BUCURESCI, 30 Octomvre. — *Doispredece Israeliți*, între carĭ *Schein* redactorŭ la „Freie Presse,“ *Gesser* redactorŭ la „Tagblatt,“ *Schwarzfeld* redactorŭ la „Fraternitatea“ *au fostŭ espulsați* din țéră. Intre espulsați se află și *Armand Levy*. „Etoile Roumaine“ dice, că Israeliții espulsațĭ și-au atrasŭ asupră-le acéstă mĕsură din causa atacurilorŭ îndreptate contra României.

PESTA, 30 Octomvre. — „Nemzet“ anunță din Reșița: In mina de cărbunĭ a lui Alfred Szekul s'a întêmplatŭ o esplosinne din causa tempestății, pricinuindŭ devastărĭ îngrozitóre. Treispredece lucrătorĭ au fostŭ asfixiațĭ, doispredece s'au scosŭ afară greu răniți. S'a începutŭ investigare. O altă nenorocire s'a întâmplatŭ la mina de ferŭ. Colosala rótă s'a tăndăritŭ din causă necunoscută. Bucățile ei au omorîtŭ unŭ lucrătorŭ, ér pe alțĭ șépte i-au rănitŭ mai multŭ séu mai puținŭ greu.

PARIS, 30 Octomvre.—Unŭ individŭ a împușcatŭ erĭ asupra trăsurei lui Freycinet, pe când acesta voia sĕ se ducă din consiliulŭ de ministri în ministerulŭ de esterne. N'a fostŭ vătămatŭ nimenea. Atentatorulŭ s'a arestatŭ dar refusà a da lămurirĭ despre persóna sa; a declaratŭ însă că a vrutŭ sĕ omóre pe Freycinet. Se crede că atentatorulŭ este Corsicanŭ.

DIVERSE.

Naivitate. — Deunădile regina României se preumbla în pădurea Sinaiei. Acolo o întêlnì o țĕrancă grasă și voinică, cu care regina întrà în vorbă, întrebând'o de nume, de stare, de origine ș. a. In cele din urmă, țĕranca dise cu nerăbdare: „Dér acum mi-ai puté spune și d-ta, cine eștĭ?“ — „Ai dreptate, — ei bine, eu sunt regina vóstră.“ Țĕranca se uità unŭ momentŭ cu neîncredere la regina, apoi dise cu îndoială: „Asta s'o spui alteia, căcĭ regina, care de sigurŭ capĕtă multŭ și bine de mâncare, nu va fi așa de slabă.“ Regina rîse din inimă și adause: „Nu fiecine e predispusŭ spre corpulență, cu tóte astea dacă mărirea pămêntéscă s'ar esprima în modulŭ acesta, atuncĭ d-ta ar trebui sĕ fii celŭ puținŭ împĕrătésă.“

***

Necrologŭ. — *Demetriu Dariu*, preotŭ gr. cat. în Rechitova, după o bólă grea a rĕposatŭ la 18 Octomvre n. în etate de 61 anì, după o viață plină de activitate pentru poporulŭ pe care l'a păstoritŭ. Imormêntarea s'a făcutŭ la 20 Octomvre n. în Rechitova. — Fiă'i țĕrîna ușóră!

Editorŭ: **Iacobŭ Mureșianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureșianu.**

---

de mână; éră unŭ plugarŭ care e și negustorașŭ speculantŭ, stă bine de totŭ; prin urmare, dacă n'avețĭ pămênturĭ multe ca după ele sĕ vĕ rĕmână multe bucate de vêndutŭ primăvara, trebue sĕ învĕțațĭ câte o meseriă.

Mai vine acum întrebarea, când sĕ învețe plugarulŭ meseriă și când sĕ o lucre, că n'are vreme? Așa ar fi când plugarulŭ românŭ ar fi cuprinsŭ cu lucrulŭ pămêntului sĕu tóte dilele anului; însă nu e așa. Suntŭ dile preste anŭ. pe carĭ sătenii românĭ le petrecŭ în căsuțele otrăvitului celui licŭ, licŭ, licŭ. Acolo sugŭ ei după hârtia și arama câștigată vara și tómna séu póte și pe omeniă. Sugŭ bine, dară a doua di le este sufletulŭ amărîtŭ ca și în dilele următóre, și vai de viéța de acasă din familiă. Dómne! ce bine ar fi, când s'arŭ închide acele căsuțe măcar pentru cei ce nu mergŭ dreptŭ pre ulițe. In aceste locale perdŭ plugarii multe dile fără trébă, fără muncă. Suntŭ preste anŭ dile, când plugarii nu potŭ nicĭ ara, nicĭ ogorî, nicĭ gunoi. Suntŭ acestea cincĭ lunĭ de dile preste anŭ, adecă lunile Noemvre, Decemvre, Ianuarie, Februarie și Martie. In dilele acestorŭ lunĭ arŭ putea plugarii românĭ fórte frumosŭ lucra la câte o meseriă. Mulțĭ sătenĭ în acele lunĭ de érnă omóră vremea unii migăindŭ de colo până colo, alții stândŭ prin cârciumĭ.

Étă dile preste anŭ, în care se pretinde ca țĕranulŭ sĕ lucre la câte o meseriă de acelea, de care are lipsă în satŭ.

Altă întrebare e: cum sĕ se formeze plugarulŭ românŭ meseriașŭ? La acéstă întrebare a rĕspunsŭ unŭ domnŭ multŭ mai luminatŭ decât mine. Acelŭ domnŭ românŭ dice: »meseria de casă sĕ se păstreze la românii sătenĭ, și între țĕranii românĭ sĕ se formeze mai mulțĭ meseriașĭ. Poporulŭ românŭ dela sate este talentatŭ, e pregătitŭ pentru meserii, fiindŭ că elŭ în copilăria sa alăturĭ cu plugăria a vĕdutŭ la părinții sĕi lucrândŭ în casă industria. Plugarii românĭ n'au preste anŭ în multe dile ce lucra, ei trebuescŭ în acele dile sĕ se ocupe cu meseriile. Cum? Din copii lorŭ sĕ se formeze mai întêi meseriașĭ în următorulŭ modŭ: sĕ așede copii la diferițĭ meseriașĭ, carĭ se află în satŭ, ca sĕ învețe meseria. Séu plugarii sĕ aducă dela orașŭ câte unŭ meseriașŭ bunŭ pentru timpulŭ ernei și sĕ învețe pe cinci-șése copii séu junĭ meseria lui. Dacă vorŭ privi și ceĭ în vêrstă, cum se dice, cu dece ochĭ după agerimea mintii lorŭ, vorŭ învĕța în scurtŭ timpŭ acea meseriă, căcĭ am vĕdutŭ cum cutarii românĭ au învĕțatŭ rotăria, cojocăria și altele în scurtŭ timpŭ. Sciindŭ astfelŭ de meserii, potŭ lucra și câștiga paralușe în dilele de érnă. Prin acésta paralele nu se ducŭ în țĕrĭ streine și la streinĭ ci rĕmânŭ în satŭ.

Sciţĭ ce diceau bĕtrênii? ei diceau: fiule! mergĭ la finulŭ sĕ ne facă rótele la carŭ, pentru ca sĕ se folosésca și finulŭ din creițarii noștri. Acéstă sprijinire a meseriașului românŭ se numesce adĭ protecțiă și acésta trebue sĕ o păzéscă și Românii ajutându-se unii pre alții.

In urmă, onorată adunare trebue sĕ mai dicŭ unŭ cuvêntŭ, adecă: sĕ îngrijimŭ precumŭ de cei duoi ochĭ așa de temerea de Dumnedeu și sĕ iubimŭ munca. Munca e binecuvêntarea lui D-deu; e rouă cerésca. Muncesce vara Românulŭ sătenŭ de când se crépă de diuă până întunecă și nu se vede mare sporŭ, căcĭ nu e bine plătitŭ și agoniséla nu e păstrată. Prin lucrarea vre-unei meserii e munca mai bine plătită Vedețĭ, că altfelŭ se plătesce celŭ ce ține de córnele plugului și mai slabŭ celŭ ce mână boii: altfelŭ de plătitŭ celŭ ce a făcutŭ plugulŭ și carulŭ, decâtŭ celŭ ce sapă și seceră. Una sĕ o facețĭ și alta sĕ nu o lăsațĭ, ca sĕ câștigațĭ mai mulțĭ creițarĭ. Creițarii agonisițĭ sĕ'i păstrațĭ cu multă scumpĕtate, că așa vețĭ face o stăricică mai bună.

Preste tóte, încrederea în Dumnedeu ne dă ajutorŭ, ne dă energiă. Românulŭ dice: ne-a datŭ Dumnedeu minte sănătate și putere, înainte copii cu Dumnedeu, înainte spre luminarea minții prin școlă; înainte la munca câmpului; înainte spre a învĕța câte o meseriă și le vomŭ invinge tóte.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 28 Octombre st. n 1885.

Rentă de aurŭ 4% . . .	98.50
Rentă de hârtiă 5% . .	90 80
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.10
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	97.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	124 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	108 50
Bonurĭ rurale ungare . .	103.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C1 25
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	102.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	101 50
Bonurĭ rurale transilvane	101 70
Bonurĭ croato-slavone . .	102.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	97.75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	118 20
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului .	121.25
Renta de hârtiă austriacă	82 35
Renta de arg. austr. . .	82 60
Renta de aurŭ austr. . .	108 85
Losurile din 1860 . . .	140 25
Acțiunile băncei austro-ungare	865 —
Act. băncei de creditŭ ung.	285 75
Act. băncei de creditŭ austr.	283 60
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 94
Napoleon-d'orĭ	9 94
Mărcĭ 100 împ. germ. . .	61.45
Londra 10 Livres sterlinge	125.

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 16 Octomvre st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). . . .	87	88
Renta rom. amort. (5%) . .	$90^1/_2$	$91^1/_2$
» convert. (6%) . .	$87^1/_4$	$88^1/_4$
Împr. oraș. Buc. (20 fr.) . .	$30^1/_2$	32
Credit fonc. rural (7%) . .	101	102
» „ „ (5%) . .	$85^3/_4$	$86^3/_4$
» » urban (7%) . .	97	$97^3/_4$
» » » (6%) . .	$90^1/_2$	$91^1/_4$
» » » (5%) . .	81	82
Banca națională a României		
Ac. de asig. Dacia-Rom.		
« » » Națională		
Aurŭ	$12^3/_4$	$13.^1/_8$
Bancnote austriace contra aurŭ. .	2.00	2.02

Cursulu pieței Brașovŭ

din 29 Octombre st. n 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.78	Vênd.	8.80
Argint românesc	»	8.75	»	8.78
Napoleon-d'orĭ	»	9.91	»	9.94
Lire turcescĭ	»	11.17	»	11.25
Imperialĭ	»	10.15	»	10.20
Galbenĭ	»	5.87	»	5.90
Scrisurile fonc. »Albina« . .	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	122.—	»	123.—
Discontulŭ . . .	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. GROSS.

Tarifa anunțurilorŭ și inserțiunilorŭ.

Anunciurĭ în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6. Pentru inserțiunĭ și reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repețirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repețirĭ de	3— 4 orĭ	10%
„ „ „	5— 8 „	15%
„ „ „	9—11 „	20%
„ „ „	12—15 „	30%
„ „ „	16—20 „	40%
Dela 20 de repețirĭ în susŭ	. . . . . .	50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ și reducerĭ și peste cele însemnate mai susŭ.

Anunțămŭ acelorŭ onorațĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ binevoi a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885, prin urmare potŭ sĕ aibă colecțiunea întrégă.

Administratiunea »Gaz. Trans.«

Otelŭ nou în Brașovŭ.
Otelŭ nou în Brașovŭ.
O t e l ŭ n o u î n B r a ș o v ŭ.